

Rapport

Rapport over het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen te Leeuwarden.

Rapportnummer: 2011/304

Datum: 11 oktober 2011

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen te Leeuwarden (hierna: UWV), over de periode juli tot en met december 2010 ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de beslagvrije voet.

Bevindingen en beoordeling

I Bevindingen

Na een ongeval ontving verzoeker vanaf januari 2007 een Ziektewet-uitkering van het UWV. Na twee jaar eindigde de ZW-uitkering. Verzoeker nam vervolgens diverse malen telefonisch contact op met het UWV. Het UWV riep verzoeker pas ruim een jaar na einde van de wachttijd op voor een medische keuring. Hierdoor ontving verzoeker gedurende een periode van ongeveer anderhalf jaar een voorschot. Na de keuring kwam verzoeker in aanmerking voor een gedeeltelijke WIA-uitkering.

In februari 2010 legde de Belastingdienst derdenbeslag op verzoekers uitkering. De beslagvrije voet was door de Belastingdienst op nihil gesteld. Verzoeker nam hierover contact op met de Belastingdienst. Na het invullen van een inkomstenformulier en een gesprek met een medewerker van de Belastingdienst zou de Belastingdienst per september 2010 het derdenbeslag laten opheffen. Het UWV bleef tot begin februari 2011 bedragen inhouden op verzoekers uitkering. Verzoeker nam diverse malen telefonisch contact op met het UWV en probeerde de inhoudingen ongedaan te maken. Pas in februari 2011 ontving verzoeker een formulier inkomstenopgave van het UWV, waarna alsnog werd geconstateerd dat hij geen aflossingscapaciteit had, aldus verzoeker. Met terugwerkende kracht tot januari 2011 ontving verzoeker alsnog zijn volledige uitkering. Verzoeker wilde echter ook de ten onrechte ingehouden bedragen over de periode juli tot en met december 2010 terug, omdat hij door de inhoudingen een huurachterstand had opgelopen. Aangezien de Belastingdienst verzoeker had meegedeeld in de periode vanaf 1 juli 2010 niets van het UWV te hebben ontvangen, wilde verzoeker de ingehouden bedragen van het UWV teruggestort krijgen.

De Nationale ombudsman nam vervolgens contact op met het UWV. Deze gaf de volgende informatie.

Verzoeker heeft recht op een uitkering die 28% van het minimumloon bedraagt. In de periode van juli tot en met december 2010 betaalde het UWV in totaal een nettobedrag ad € 105,27 aan verzoeker. Vanaf januari 2011 betaalde het UWV een nettobedrag ad € 5,45.

Het UWV erkent diverse malen met verzoeker te hebben gesproken. Verzoeker had aangegeven dat de beslaglegging vanaf september 2010 stopgezet kon worden. Omdat verzoeker geen bewijzen overlegde, nam het UWV uiteindelijk in februari 2011 telefonisch contact op met de Belastingdienst. De Belastingdienst zou het UWV toen hebben meegedeeld dat de beslaglegging per 8 februari 2011 kon worden opgeheven. Het UWV verrichtte vervolgens op basis van een inkomensopgave een inkomens- en vermogenstoets. Daaruit bleek dat verzoeker geen aflossingscapaciteit had. Het UWV betaalde verzoeker in maart het resterende bedrag over de maanden februari en maart 2011 uit. Vanaf april 2011 zouden de normale betalingen hervat worden.

Verder deelde het UWV mee dat het moest inhouden wat de Belastingdienst als beslaglegger had uitgerekend. In dit geval had de Belastingdienst de beslagvrije voet op nihil gesteld. Tevens gaf het UWV toe geen afdrachten aan de Belastingdienst te hebben gedaan en dat het UWV de inhoudingen had verrekend met een vordering die het UWV op verzoeker heeft en in beslissingen had gemeld. Het UWV had daarbij de beslagvrije voet zoals de Belastingdienst die had berekend overgenomen omdat verzoeker geen medewerking had verleend.

Uit het dossier bleek niet dat het UWV verzoeker in 2010 had gemeld dat de ingehouden bedragen niet aan de Belastingdienst zouden worden afgedragen, maar zouden worden gebruikt ter aflossing van zijn schulden aan het UWV. Evenmin bleek uit het dossier dat het UWV in 2010 zelf de beslagvrije voet had berekend.

In reactie op de toegezonden bevindingen gaf het UWV het volgende aan.

Het UWV betaalde van 1 februari 2010 tot en met 30 juni 2010 de uitkering niet uit aan verzoeker maar hield deze in voor de Belastingdienst. De bedragen droeg het UWV af aan de Belastingdienst in verband met het door de Belastingdienst gelegde derdenbeslag.

Op 1 maart 2010 stuurde het UWV verzoeker een bericht dat hij een bedrag van ruim € 13.600 aan teveel ontvangen uitkering moest terugbetalen. Met de brief van 12 maart 2010 verzocht het UWV hem schriftelijk dit bedrag binnen zes weken te betalen. Indien het bedrag niet in een keer voldaan kon worden, diende verzoeker contact met het UWV op te nemen voor het treffen van een regeling.

Omdat het UWV niets van verzoeker vernam stuurde het UWV hem op 13 april 2010 een herinneringsbrief met daarbij het formulier 'inkomen- en vermogensonderzoek'. UWV ontving noch een betaling noch enige reactie van verzoeker.

Het UWV verzond op 6 mei 2010 de laatste aanmaning waarin het ook aankondigde beslag te zullen leggen bij niet betaling.

UWV besloot om per 1 juli 2010 gebruik te maken van het recht om de terugvordering te verrekenen met verzoekers uitkering. De beslagvrije voet stelde het UWV op nihil omdat verzoeker op geen van de brieven had gereageerd.

Om onbekende redenen lichtte het UWV verzoeker niet in dat er ook daadwerkelijk beslag zou worden gelegd op de volledige uitkering. Het UWV lichtte wel de Belastingdienst hierover in.

Op 25 augustus 2010 nam verzoeker telefonisch contact op met de afdeling FA (Financieel Afhandelen)/Invorderen omdat hij vragen had over een eventuele nabetaling. FA kon de vraag niet beantwoorden en stuurde een terugbelverzoek naar de afdeling AG (Arbeidsgeschiktheid).

Het UWV ontving op 23 november 2010 een terugbelverzoek aangaande een beslagvrije voet. De UWV-medewerker wees verzoeker niet op het insturen van het formulier 'inkomen- en vermogensonderzoek' maar verwees hem naar de Belastingdienst. Op grond van een in februari 2011 toegezonden en terugontvangen formulier, constateerde het UWV dat verzoeker een negatieve aflossingscapaciteit had.

II Beoordeling

Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

In deze situatie gaat het om de vraag of het UWV in alle redelijkheid de beslagvrije voet op nihil kon vaststellen toen het per 1 juli 2010 een eigen vordering met verzoekers uitkering verrekende.

In het geval dat er door een derde beslag gelegd wordt op een uitkering die het UWV uitbetaalt, verwijst het UWV de cliënt naar de beslaglegger indien deze het niet eens is met de beslaglegging of de hoogte van de ingehouden bedragen.

Wanneer er sprake is van derdenbeslag, is het namelijk de beslaglegger die uitrekent hoe hoog de beslagvrije voet is. Het UWV moet aan het derdenbeslag meewerken en uitgaan van de berekening van de beslaglegger. Het is dus de beslaglegger die verantwoordelijk is voor het vaststellen van de beslagvrije voet.

Houdt het UWV bedragen in op de uitkering ter verrekening van een schuld die de cliënt heeft tegenover het UWV, dan kan een cliënt voor deze zaken bij het UWV zelf terecht.

De Belastingdienst legde vanaf 1 februari 2010 beslag op de volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering van verzoeker in verband met een belastingschuld. In de periode 1 februari tot 1 juli 2010 betaalde het UWV daarom de uitkering niet uit aan verzoeker maar aan de Belastingdienst.

Het UWV had eveneens een vordering op verzoeker omdat hij gedurende geruime tijd een hoger voorschot had ontvangen dan waar hij ook daadwerkelijk recht op had.

Terwijl het UWV de gehele uitkering voor de Belastingdienst inhield, zond het verzoeker een paar brieven met betalingsherinneringen over de terug te betalen voorschotbedragen alsmede een formulier 'inkomens- en vermogensonderzoek'. Omdat verzoeker niet op deze brieven reageerde, besloot het UWV eveneens de beslagvrije voet op nihil te zetten en met ingang van 1 juli 2010 over te gaan tot verrekening van de vordering die het zelf op verzoeker had (ten onrechte uitbetaalde voorschotbedragen). Het UWV stelde de Belastingdienst op de hoogte van dit besluit, maar liet na verzoeker hierover te informeren. Waarom is onduidelijk. Ook is niet duidelijk waarom het UWV verzoeker in een later contact van 23 november 2010 niet heeft gewezen op het insturen van het formulier 'inkomen- en vermogensonderzoek' maar heeft verwezen naar de Belastingdienst.

Heeft het UWV een vordering op een cliënt, dan is het UWV in beginsel bevoegd om inhoudingen te verrichten ter verrekening van die schuld. Ook dan zal, uitzonderingen daargelaten, rekening gehouden moeten worden met de beslagvrije voet. Het UWV wordt in deze situatie als beslaglegger aangemerkt en dient zelf de beslagvrije voet te berekenen.

Verzoeker had uiteraard dienen te reageren op de brieven die het UWV hem in maart, april en mei 2010 had gestuurd. Dit neemt echter niet weg dat onduidelijk is waarom het UWV volstond met het sturen van standaard incassobrieven hoewel dezelfde afdeling de inhoudingen verrichtte voor de Belastingdienst.

Bij het afwegen van belangen hoort een overheidsinstelling rekening te houden met alle bekende en van belang zijnde feiten en omstandigheden. In dit geval wist het UWV dat verzoeker in de eerste helft van 2010 geen aflossingscapaciteit had omdat het UWV zelf de uitkering volledig inhield en afdroeg aan de Belastingdienst. Desondanks stuurde het UWV verzoeker de gebruikelijke standaard incassobrieven en het formulier 'inkomens- en vermogensonderzoek'. Dit formulier gebruikt het UWV om te kunnen bepalen of iemand op dat moment voldoende financiële speelruimte heeft om een schuld af te lossen of niet. Wanneer die ruimte er is wordt berekend hoe hoog deze is. Dit was overbodig in die zin dat het UWV wist dat de beslagvrije voet reeds op nihil was gesteld. Enkel en alleen omdat verzoeker niet reageerde op deze correspondentie, besloot het UWV om de inhoudingen per 1 juli 2010 met een eigen vordering te verrekenen en de beslagvrije voet eveneens op nihil te zetten. Het UWV lichtte de Belastingdienst hierover in maar verzuimde verzoeker hiervan op de hoogte te stellen.

Het UWV heeft bij zijn besluit om de beslagvrije voet op nihil te stellen dus alleen gekeken of verzoeker meewerkte aan het verstrekken van de gevraagde informatie en zijn eigen rol en handelen niet meegenomen.

Door verzoeker niet in juli 2010 of in ieder geval op 23 november 2010 erop te wijzen dat hij het formulier 'inkomen- en vermogensonderzoek' ingevuld naar het UWV moest toesturen heeft verzoeker ook nog langer dan noodzakelijk was zonder uitkering gezeten.

De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de onderzochte gedraging niet behoorlijk is wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding tot het geven van een aanbeveling.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het UWV uit Leeuwarden, is gegrond wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de Raad van Bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen in overweging:

met terugwerkende kracht tot juli 2010 een inkomens- en vermogenstoets te verrichten en, indien verzoeker geen aflossingscapaciteit blijkt te hebben, de ingehouden bedragen alsnog uit te betalen.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 17 maart 2011 ontving de Nationale ombudsman een klacht over een gedraging van het UWV uit Leeuwarden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Raad van Bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Raad van Bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verzocht op de klacht te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van het UWV gaf aanleiding het verslag aan te vullen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Van de kant van verzoeker:

Specificaties arbeidsongeschiktheidsuitkering van 11 juli 2010, 15 augustus 2010 en 9 januari 2011;

kopie afschriften betaalrekening oktober 2010 tot en met februari 2011;

e-mailbericht van 17 maart 2011;

telefoongesprek verzoeker – medewerker Nationale ombudsman van 25 maart 2011.

Van de kant van UWV:

e-mailberichten van 23 maart, 25 maart, 18 april en 3 mei 2011;

telefoongesprekken medewerker UWV – medewerker Nationale ombudsman van 18 april, 20 april en 29 april 2011

de brieven van 12 maart, 13 april en 6 mei 2010 gericht aan verzoeker;

de brief van 20 juli 2011 gericht aan de Nationale ombudsman